

บทที่ 9

พื้นที่วัฒนธรรมคนตรีอำเภอท่าตะโก

9.1 พื้นที่ทางกายภาพอำเภอท่าตะโก

อำเภอท่าตะโก เริ่มตั้งครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2443 อยู่ที่บ้านเขาน้อย ตำบลท่าตะโก เรียกว่า อำเภอเขาน้อย หรือ อำเภอดอนคา ไม่ปรากฏหลักฐานแน่ชัด เพราะเขาน้อยและดอนคา อยู่ติดกัน สมัยนั้นนิยมเรียกตำบลที่ตั้งของอำเภอ และนายอำเภอคนแรกชื่อ หลวงมหาดไทย พ.ศ. 2460 จึงเปลี่ยนชื่อ เป็นอำเภอท่าตะโก มีหลวงวรวัชรบุราภิรมย์ เป็นนายอำเภอคนแรก

สาเหตุชื่ออำเภอท่าตะโกนั้น มีประวัติว่าเมื่อมีราษฎรมาตั้งบ้านเรือนอยู่กันหนาแน่นในบริเวณนี้ คือ บริเวณริมคลองมีทำนน้ำใหญ่อยู่แห่งหนึ่ง มีต้นตะโกใหญ่ขึ้นอยู่ ใช้เป็นที่อาศัยร่มเงาเวลาประชาชนไปตักน้ำ อาบน้ำ หรือนำวัว ควายไปพัก ประชาชนทั่วไปจึงเรียกว่า ตำบลท่าตะโก เมื่อมาตั้งเป็นอำเภอที่นี้ชื่อ จึงใช้ชื่อว่า อำเภอท่าตะโก มาจนกระทั่งปัจจุบันนี้

ที่ว่าอำเภอท่าตะโก เดิมตั้งอยู่ที่บ้านเขาน้อย ในราวปี พ.ศ. 2446 ได้ย้ายไปตั้งที่บ้านพนมรอก เรียกว่า อำเภอพนมรอก ต่อมาในปี พ.ศ. 2459 ได้ย้ายที่ตั้งอำเภอไปอยู่ริมคลองท่าตะโกเรียกว่า อำเภอท่าตะโก ต่อมาในปี พ.ศ. 2481 ได้ย้ายมาตั้งอยู่ที่เชิงเขาท่าตะโก ซึ่งอยู่ไม่ไกลจากริมคลองท่าตะโก สาเหตุการย้ายเพราะเพื่อสะดวกแก่การคมนาคมไปมาถึงจังหวัดนครสวรรค์ และจังหวัดเพชรบูรณ์

สภาพภูมิศาสตร์

ที่ตั้งอำเภอปัจจุบันตั้งอยู่เชิงเขาท่าตะโกอยู่ทางทิศตะวันออกของจังหวัดห่างจากจังหวัด 50 กิโลเมตร

อาณาเขต อำเภอท่าตะโก มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอ และจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอดากฟ้าและอำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์

ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอดากฟ้า และอำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์

ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์

ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอเมืองนครสวรรค์ อำเภอชุมแสง และอำเภอพยุหะคีรี

จังหวัดนครสวรรค์

ลักษณะภูมิประเทศ

อำเภอท่าตะโกไม่มีป่าไม้ในพื้นที่ จะมีเพียงป่าตามบริเวณภูเขาป่าตามโคกท่าเลหัวไร่ ปลายนา และในสาธารณประโยชน์เท่านั้น ลักษณะจึงเป็นป่าไม้โปร่งเป็นส่วนใหญ่

9.2 วัฒนธรรมดนตรีอำเภอท่าตะโก

จากการสำรวจวัฒนธรรมดนตรีของอำเภอท่าตะโก พบวัฒนธรรมดนตรีหลายๆประเภท ดังนี้

วัฒนธรรมดนตรีประเภทกลองยาว

จากการสำรวจพบศิลปินและวงดนตรี ดังนี้

ประเภท วัฒนธรรมดนตรี	สถานที่	ชื่อศิลปินพื้นบ้าน วัฒนธรรมดนตรี
กลองยาว	เลขที่ 171/1 ม.9 ต.ดอนคา อ.ท่าตะโก จ.นครสวรรค์	นายหวัน สุขแจ่ม

ตารางที่ 9.2.1 แสดงการเก็บข้อมูลวัฒนธรรมดนตรี ประเภทกลองยาว ของนายหวัน สุขแจ่ม

ชื่อ นายหวัน นามสกุล สุขแจ่ม อายุ 75 ปี ศิลปินประเภท กลองยาว
ที่อยู่ เลขที่ 171/1 หมู่.9 ตำบลดอนคา อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์
โทรศัพท์ -

มีประสบการณ์กับงานวัฒนธรรมดนตรีแขนงนี้มาแล้ว 13 ปี

รับการถ่ายทอดวัฒนธรรมดนตรีแขนงนี้มาจาก ครูทอง (บ้านเขาน้อย)

ประเภท วัฒนธรรมดนตรี	สถานที่	ชื่อศิลปินพื้นบ้าน วัฒนธรรมดนตรี
กลองยาว	เลขที่ 116/4 ม.1 ต.พนมเศษ อ.ท่าตะโก จ.นครสวรรค์	นายสุนทร สุทธิลักษณ์

ตารางที่ 9.2.2 แสดงการเก็บข้อมูลวัฒนธรรมดนตรี ประเภทกลองยาว
ของนายสุนทร สุทธิลักษณ์

ชื่อ นายสุนทร นามสกุล สุทธิลักษณ์ อายุ 76 ปี ศิลปินประเภท กลองยาว
ที่อยู่ เลขที่ 116/4 หมู่ 1 ตำบลพนมเศษ อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์
โทรศัพท์ -
มีประสบการณ์กับงานวัฒนธรรมดนตรีแขนงนี้มาแล้ว 10 ปี
รับการถ่ายทอดวัฒนธรรมดนตรีแขนงนี้มาจาก ครูโก๊ะ

ประเภท วัฒนธรรมดนตรี	สถานที่	ชื่อศิลปินพื้นบ้าน วัฒนธรรมดนตรี
กลองยาว	เลขที่ 286 ม.1 ต.ดอนคา อ.ท่าตะโก จ.นครสวรรค์	นายจำ บัญสุวรรณ

ตารางที่ 9.2.3 แสดงการเก็บข้อมูลวัฒนธรรมดนตรี ประเภทกลองยาว
ของนายจำ บัญสุวรรณ

ชื่อ นายจำ นามสกุล บัญสุวรรณ อายุ 70 ปี ศิลปินประเภท กลองยาว
ที่อยู่ เลขที่ 286 หมู่ 1 ตำบลดอนคา อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์
โทรศัพท์ -

มีประสบการณ์กับงานวัฒนธรรมดนตรีแขนงนี้มาแล้ว 5 ปี

รับการถ่ายทอดวัฒนธรรมดนตรีแขนงนี้มาจาก ครูวันชัย (เป็นครูอยู่ที่หมู่บ้านตุ๊กแก)

วัฒนธรรมดนตรีประเภทรำยี่นหรือการร้องบอกบท
จากการสำรวจพบศิลปินและวงดนตรี ดังนี้

ประเภท วัฒนธรรมดนตรี	สถานที่	ชื่อศิลปินพื้นบ้าน วัฒนธรรมดนตรี
รำยี่น หรือการร้องบอกบท	เลขที่ 186 ม.4 ต.ดอนคา อ.ท่าตะโก จ.นครสวรรค์	นายสมบุญ ศรีบรรเทา

**ตารางที่ 9.2.4 แสดงการเก็บข้อมูลวัฒนธรรมดนตรี ประเภทรำยี่นหรือการร้องบอกบท
ของนายสมบุญ ศรีบรรเทา**

ชื่อ นายสมบุญ นามสกุล ศรีบรรเทา อายุ 76 ปี ศิลปินประเภท รำยี่นหรือการร้องบอกบท
ที่อยู่ เลขที่ 186 หมู่ 4 ตำบลดอนคา อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์
โทรศัพท์ -
มีประสบการณ์กับงานวัฒนธรรมดนตรีแขนงนี้มาแล้ว 55 ปี
รับการถ่ายทอดวัฒนธรรมดนตรีแขนงนี้มาจาก ไม่มี ใช้หลักการจำ

วัฒนธรรมดนตรีประเภทวงดนตรีไทยผลิตเครื่องดนตรีไทย
จากการสำรวจพบศิลปินและวงดนตรีไทย ดังนี้

ประเภท วัฒนธรรมดนตรี	สถานที่	ชื่อศิลปินพื้นบ้าน วัฒนธรรมดนตรี
การผลิตเครื่องดนตรีไทย	เลขที่ 19 ม.2 ต.ท่าตะโก อ.ท่าตะโก จ.นครสวรรค์	นายเที่ยง โพธิ์ภาค

ตารางที่ 9.2.5 แสดงการเก็บข้อมูลวัฒนธรรมดนตรี ประเภทการผลิตเครื่องดนตรีไทย
ของนายเที่ยง โพธิ์ภาค

ชื่อ นายเที่ยง นามสกุล โพธิ์ภาค อายุ 77 ปี ศิลปินประเภท การผลิตเครื่องดนตรีไทย
ที่อยู่ เลขที่ 19 หมู่ 2 ตำบลท่าตะโก อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์
โทรศัพท์ -

มีประสบการณ์กับงานวัฒนธรรมดนตรีแขนงนี้มาแล้ว 67 ปี

รับการถ่ายทอดวัฒนธรรมดนตรีแขนงนี้มาจาก ครูธรรม (เป็นครูอยู่ที่เขาทอง)

ประเภท วัฒนธรรมดนตรี	สถานที่	ชื่อศิลปินพื้นบ้าน วัฒนธรรมดนตรี
วงดนตรีไทย “เครื่องสาย”	เลขที่ 131 ม.2 ต.ท่าตะโก อ.ท่าตะโก จ.นครสวรรค์	นายสวรรค์ ศรีบรรเทา

ตารางที่ 9.2.6 แสดงการเก็บข้อมูลวัฒนธรรมดนตรี ประเภทวงดนตรีไทย “เครื่องสาย”
ของนายสวรรค์ ศรีบรรเทา

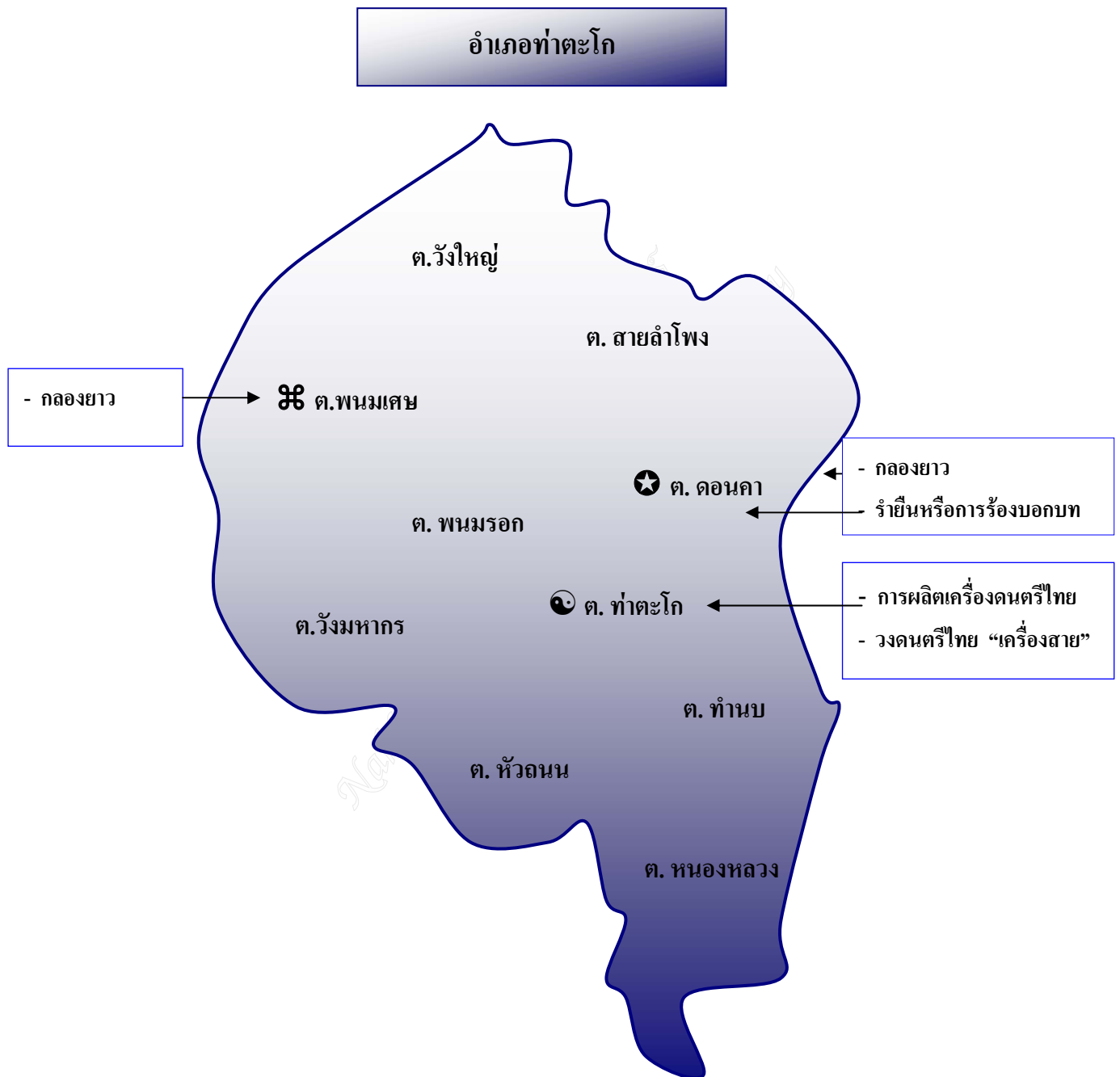
ชื่อ นายสวรรค์ นามสกุล ศรีบรรเทา อายุ 65 ปี ศิลปินประเภท วงดนตรีไทย “เครื่องสาย”
ที่อยู่ เลขที่ 131 หมู่ 2 ตำบลท่าตะโก อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์
โทรศัพท์ -

มีประสบการณ์กับงานวัฒนธรรมดนตรีแขนงนี้มาแล้ว 67 ปี

รับการถ่ายทอดวัฒนธรรมดนตรีแขนงนี้มาจาก นายเฉลิม และนายเชิด

9.3 แผนที่วัฒนธรรมดนตรีอำเภอท่าตะโก

จากการสำรวจข้อมูลวัฒนธรรมดนตรีอำเภอท่าตะโกสามารถจัดทำแผนที่ได้ดังนี้

แผนภาพที่ 9.3.1 แสดงแผนที่วัฒนธรรมดนตรี อำเภอท่าตะโก

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
Nakhon Sawan Rajabhat University